

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
The Effect of Using a Guidance Activities Package to Develop Self-Awareness in
Study Program Selection of Mathayom Suksa III Students at Patumwan
Demonstration School, Srinakharinwirot University

วรรณิศา ปลอดโปรง (Vannisa Plodprong)* นีรนาท แสนสา (Niranart Sansa)**

นิติพัฒน์ เมฆขจร (Nitipat Mekkhachorn) ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ (1) เพื่อเปรียบเทียบการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลของกลุ่มทดลอง และ (2) เพื่อเปรียบเทียบการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสองห้องเรียนของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ปีการศึกษา 2555 ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่มโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) ชุดกิจกรรมแนะแนวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ .93 และ (2) แบบวัดการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ .89 ค่าความเที่ยงเท่ากับ .76 ค่าอำนาจจำแนก เท่ากับ .43 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

การวิจัยพบผลที่สำคัญ คือ (1) ภายหลังการทดลองนักเรียนที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนสูงขึ้นกว่าระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) ในระยะติดตามผลนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3) ในระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผลนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนไม่แตกต่างกัน (4) ภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนสูงกว่าของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมแนะแนว การตระหนักรู้ในตนเอง การเลือกแผนการเรียน นักเรียนมัธยมศึกษา

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

**อาจารย์แผนกวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แผนกวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

Abstract

This research was a quasi-experimental research with two objectives: (1) to compare the levels of self-awareness in study program selection of Mathayom Suksa III students in the experimental group during the pre-experiment, post-experiment, and follow-up periods; and (2) to compare the levels of self-awareness in study program selection of Mathayom Suksa III students in the experimental and control groups during the pre-experiment and post-experiment periods.

The research sample consisted of Mathayom Suksa III students in two intact classrooms of Patumwan Demonstration School, Srinakharinwirot University during the 2012 academic year, obtained by cluster sampling using the classroom as the sampling unit. The employed research instruments were (1) a guidance activities package for Mathayom Suksa III students with the IOC of .93; and (2) a scale to assess self-awareness in study program selection for Mathayom Suksa III students with the IOC of .89, reliability coefficient of .76, and discriminating power of .43. Statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test.

The main research findings were the following: (1) The students' post-experiment level of self-awareness in study program selection was significantly higher than that of their pre-experiment level at the .01 level. (2) The post-experiment self-awareness level in study program selection of the experimental group students who used the guidance activities package was significantly higher than that of the control group students at the .01 level. (3) During the follow-up period, the self-awareness level in study program selection of the experimental group students was significantly higher than their self-awareness level during the pre-experiment period at the .01 level. (4) The post-experiment period and the follow-up period levels of self-awareness in study program selection of the experimental group students who used the guidance activities package were not significantly different. (4) The post-experiment self-awareness level in study program selection of the experimental group students who used the guidance activities package was significantly higher than that of the control group students at the .01 level.

Keywords: Guidance activities package, Self-awareness, Study program selection, Secondary school student

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

**อาจารย์แผนกวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แผนกวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3 The 3rd STOU Graduate Research Conference

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลง มีการแข่งขันกันสูงขึ้น นักเรียนควรได้รับการเรียนรู้เพื่อพัฒนา ด้านการศึกษา อาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคมจากครูแนะแนวซึ่งมีบทบาทที่สำคัญในการให้ข้อมูลและให้คำปรึกษากับนักเรียนในการเลือกแผนการเรียน การเลือกคณะ สาขาวิชา และการเลือกอาชีพในอนาคตให้เหมาะสมกับศักยภาพของตนเอง เพื่อให้มีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข อีกทั้งสามารถพัฒนาตนเอง พัฒนาสังคม และประเทศชาติ จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง

จากการที่ผู้วิจัยเป็นอาจารย์แนะแนว และเป็นอาจารย์ผู้สอนกิจกรรมแนะแนวในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน จำนวน 346 คน ซึ่งนักเรียน มีผลการเรียนคละกัน คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อนโดยใช้การจัดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติกับนักเรียน จากการสัมภาษณ์ การสังเกต การทำใบงาน การถาม การตอบคำถาม การให้ข้อมูลและให้คำปรึกษากับนักเรียนในการเลือกแผนการเรียน ของนักเรียน จึงพบว่านักเรียนจำนวนหนึ่งขาดการรู้จักตนเองด้านบุคลิกภาพ การเลือกแผนการเรียนให้เหมาะสมกับศักยภาพของตนเอง การเลือกอาชีพในอนาคตให้สอดคล้องกับการเลือกแผนการเรียน ความสนใจในการเลือกแผนการเรียน ความถนัดในวิชาซึ่งเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อและการเลือกอาชีพในอนาคต จึงแสดงให้เห็นว่านักเรียนจำนวนหนึ่งขาดการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียน การที่นักเรียนสามารถค้นพบตนเอง สามารถเลือกแผนการเรียนให้สอดคล้องกับบุคลิกภาพ มีการวางแผนและมีเป้าหมายในชีวิต นักเรียนมีโอกาสประสบความสำเร็จด้านการศึกษา การเลือกอาชีพในอนาคต และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข แต่ถ้านักเรียนเลือกแผนการเรียนไม่สอดคล้องกับบุคลิกภาพ ความสนใจ ความถนัด ค่านิยมของตนเอง และทักษะ นักเรียนอาจจะไม่สามารถพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่ บางครั้งอาจต้องเสียเวลา เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น หรือผิดหวังที่ขาดโอกาสศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐในคณะและสาขาวิชาที่ต้องการ

มยุรี วิสุทราศย์ (2547 : 67 – 70) กล่าวว่า การตระหนักรู้ในตนเอง หมายถึง การรู้จัก และ เข้าใจตนเองในเรื่องอารมณ์ ความรู้สึก บุคลิกภาพ ค่านิยม ความสนใจ และทักษะที่มีอยู่ภายในตนเอง โดยการสำรวจ วิเคราะห์ เพื่อให้รู้ถึงข้อดี หรือข้อบกพร่องของตนเอง ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการตระหนักรู้ในตนเอง คือ

1. ด้านอารมณ์ หมายถึง การรู้จักและเข้าใจอารมณ์ของตนเองตามความเป็นจริงว่ากำลังอยู่ในภาวะอารมณ์ ความรู้สึกอย่างไร และทำไมจึงรู้สึกเช่นนั้น ยอมรับและจัดการกับความรู้สึกภายในตนให้อยู่ในสภาวะที่เหมาะสมได้

ซึ่งจะช่วยให้บุคคลมีความมั่นใจ และเห็นคุณค่าในตนเอง

2. ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง การรู้จักและเข้าใจตนเองเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือคุณลักษณะต่าง ๆ ภายในตัวบุคคล การแสดงออก และพฤติกรรมทั้งหมดของบุคคล ทั้งที่เปิดเผยและซ่อนเร้นอยู่ภายใน เช่น ลักษณะทางด้านร่างกาย ลักษณะท่าทาง อุปนิสัย และการปรับตัว

3. ด้านค่านิยม หมายถึง การรู้จักและเข้าใจตนเองถึงความรู้สึก ความคิด และพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความชอบ ความพึงพอใจที่จะกระทำ หรือเลือกที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามความชอบหรือความพอใจนั้น รวมทั้งพฤติกรรมที่บุคคลยึดถือโดยการพิจารณาเลือกสรรแล้วอย่างรอบคอบด้วยเหตุผลและประเมินว่ามีคุณค่า

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3 The 3rd STOU Graduate Research Conference

ถูกต้องควรแก่การกระทำ ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคมเกิดการชื่นชมและมุ่งมั่นที่จะนำไปเป็นเกณฑ์มาตรฐานในการตัดสินใจ และเป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

4. ด้านความสนใจ หมายถึง การรู้จักและเข้าใจตนเองในความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการรับรู้และส่งผลให้บุคคลรู้สึกชอบ พอใจ ต้องการอยากรู้ อยากรู้อะไร มีความโน้มเอียงที่จะเลือก ต้องการที่จะเป็นหรือพยายามที่จะกระทำในสิ่งนั้นให้สำเร็จ

5. ด้านทักษะ หมายถึง การรู้จักและเข้าใจตนเองถึงความสามารถ ความถนัดในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นจากการเรียนรู้และพัฒนาจนเกิดความคล่องแคล่วในการปฏิบัติงาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

การตระหนักรู้ในตนเอง (Self – Awareness) มีความสำคัญต่อบุคคลทั้งในด้านความคิด ความรู้สึก เจตคติพฤติกรรม ความสามารถ บทบาทของตนเอง และยังช่วยให้บุคคลได้รู้ถึงข้อดี ข้อบกพร่องของตนเองซึ่งจะเป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาตนเองต่อไป

บุษบากร ดัชนีวรรณ (2545 : 30) กล่าวว่า คณาจารย์และนักศึกษาระดับมหาบัณฑิต แขนงวิชาการแนะแนว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปีการศึกษา 2545 ได้กำหนดให้ชุดกิจกรรมแนะแนว (Guidance Activities Package) หมายถึง เครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวหลาย ๆ กิจกรรมที่นำมารวมกันเข้าอย่างเป็นระบบตามเป้าหมายและขอบข่ายของการแนะแนว โดยชุดกิจกรรมแนะแนวประกอบด้วย 1. คู่มือผู้ให้บริการ ซึ่งมีคำชี้แจงการเตรียมการของผู้ให้บริการและแผนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ 2. คู่มือผู้รับบริการ ซึ่งมีใบงาน ใบความรู้ และแบบทดสอบก่อนและหลัง 3. สื่อหรืออุปกรณ์การจัดกิจกรรม

การตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียน หมายถึง การรู้จักและเข้าใจตนเองในการเลือกแผนการเรียนและเป็นความสามารถในการรับรู้เกี่ยวกับตนเอง ประกอบด้วย ด้านอารมณ์ บุคลิกภาพ ค่านิยม ความสนใจ และทักษะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เกิดการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียน อาจเป็นเพราะผู้วิจัยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนซึ่งประมวลมาจากการประสบการณ์ในการสอนกิจกรรมแนะแนว คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิ

สรุปได้ว่าการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนมีความสำคัญต่อการค้นพบตนเอง ในด้านความสามารถ ความสนใจ และความถนัด มีการวางแผน มีเป้าหมายในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพเพื่อให้ นักเรียนประสบความสำเร็จในอนาคตและมีชีวิตได้อย่างมีความสุขในสังคม ดังนั้นการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยจัดกิจกรรมแนะแนวหลาย ๆ กิจกรรมนำมารวมกันเข้าอย่างเป็นระบบให้เหมาะสมกับนักเรียนจึงเป็นสิ่งจำเป็น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3

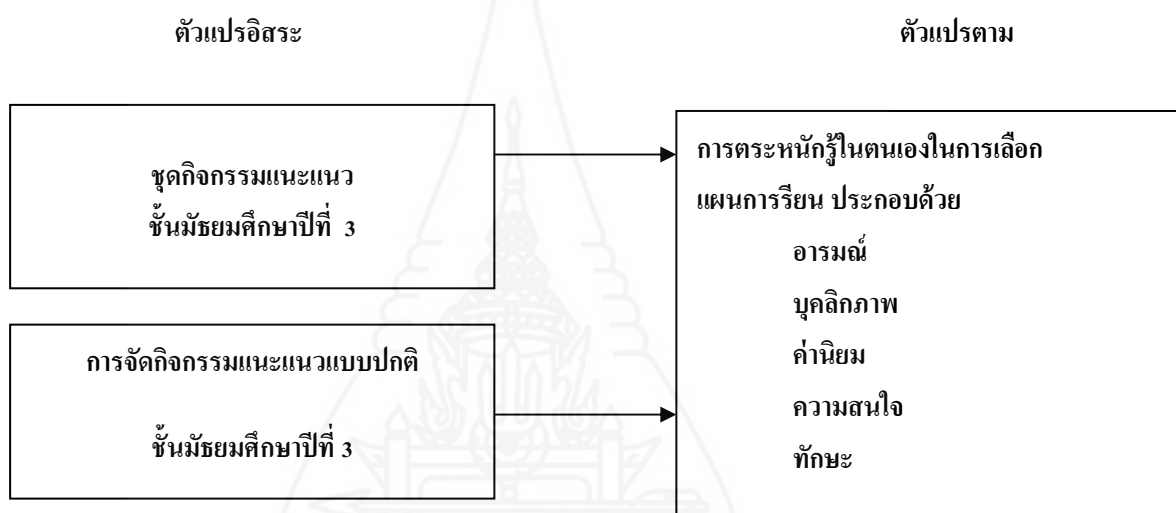
The 3rd STOU Graduate Research Conference

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1 เพื่อเปรียบเทียบการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล
- 2 เพื่อเปรียบเทียบการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ระยะก่อนการทดลอง และระยะหลังการทดลอง

กรอบแนวคิดการวิจัย

เมื่อทำการพิจารณาจากลักษณะต่าง ๆ ของตัวแปรแล้วจึงกำหนดเป็นตัวแปรอิสระ เพื่อเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

สมมุติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนกลุ่มทดลองมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง
2. นักเรียนกลุ่มทดลองมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง
3. นักเรียนกลุ่มทดลองมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน
4. นักเรียนกลุ่มทดลองมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลอง

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3

The 3rd STOU Graduate Research Conference

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research Design) เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน จำนวน 40 คน ซึ่งทำการวิจัยโดยใช้รูปแบบการทดลองแบบมีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีการทดสอบก่อนและหลัง (Randomize Pretest – Posttest Control Group) ดังแสดงใน ตารางแบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	ระยะก่อนทดลอง	ทดลอง	ระยะหลังทดลอง	ระยะติดตามผล
กลุ่มทดลอง	E1	X	E2	E3
กลุ่มควบคุม	C1	~x	C2	

เมื่อ X แทน ชุดกิจกรรมแนะแนว

~x แทน การจัดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

E1 แทน การทดสอบระยะก่อนทดลองของกลุ่มทดลอง

E2 แทน การทดสอบระยะหลังทดลองของกลุ่มทดลอง

E3 แทน การทดสอบระยะติดตามผลของกลุ่มทดลอง

C1 แทน การทดสอบระยะก่อนทดลองของกลุ่มควบคุม

C2 แทน การทดสอบระยะหลังทดลองของกลุ่มควบคุม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ปีการศึกษา 2555 จำนวน 7 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 346 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) จำนวน 2 กลุ่ม เป็นกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม กลุ่มละ 40 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 13 กิจกรรม มีค่าความสอดคล้องของเนื้อหา (Index of Item – Objective Congruence : IOC) สูงกว่า 0.60 ทุกข้อ กิจกรรมแนะแนวแบบปกติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 13 กิจกรรม และแบบวัดการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียน จำนวน 58 ข้อ มีค่าความสอดคล้อง เท่ากับ .89 ค่าอำนาจจำแนก เท่ากับ .43 ค่าความเที่ยงเท่ากับ .76

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน (การหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน)
2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 ค่าความตรงเชิงเนื้อหา

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนที่ผู้ทรงคุณวุฒิลงคะแนน

N แทน จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2 ค่าความเที่ยง (Reliability)

2.3 ค่าอำนาจจำแนก (item – total correlation sinv r)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้การทดสอบค่าที

ผลการวิจัย

จากผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียน ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็นตารางที่ 1 - 3 ดังนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองระยะก่อนการทดลองกับระยะหลังการทดลอง และหลังการทดลองกับระยะติดตามผล (n=40 คน)

ระยะที่วัดการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง									
ระยะก่อนการทดลอง		ระยะหลังการทดลอง		t	ระยะหลังการทดลอง		ระยะติดตามผล (หลังการทดลอง 3 สัปดาห์)		t
$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
212.42	18.52	231.83	20.54	4.43	231.83	20.54	231.83	20.54	1.62

**p < .01

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลอง ระยะหลังการทดลองมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบการตระหนักรู้ในตนเองและการเลือกแผนการเรียนระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลหลังการทดลอง เป็นเวลา 3 สัปดาห์ พบว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนระยะก่อนการทดลองกับระยะหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (n : กลุ่มทดลอง = 40 คน, กลุ่มควบคุม = 40 คน)

กลุ่มตัวอย่าง	ระยะก่อนการทดลอง		t	ระยะหลังการทดลอง		t
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
กลุ่มทดลอง	212.42	18.52	0.07	231.83	20.54	4.40
กลุ่มควบคุม	212.87	18.76		211.65	18.6	

** $p \leq .01$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 2 พบว่าระยะก่อนการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียน ซึ่งได้แก่ ด้านอารมณ์ บุคลิกภาพ ค่านิยม ความสนใจ และทักษะไม่แตกต่างกัน ส่วนระยะหลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองระยะก่อนการทดลองกับระยะติดตามผล

ระยะที่วัดการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง				
ระยะก่อนการทดลอง		ระยะติดตามผล		t
$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
212.42	18.52	231.83	20.54	.43

** $p \leq .01$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียน ระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3 The 3rd STOU Graduate Research Conference

อภิปรายผลการวิจัย

สมมุติฐานข้อที่ 1 นักเรียนกลุ่มทดลองมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง

จากผลการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองระยะหลังการทดลองมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนซึ่งเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในสมมุติฐานสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง อาจเป็นเพราะชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียน ใช้หลักการเรียน และกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ตามแนวคิดของทิสนา แจมมณี (2548 : 142 -144) มาประยุกต์ใช้ได้แก่

1. การยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (Active Participation) 2. ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้สำคัญ (Group Interaction) 3. ยึดการค้นพบด้วยตนเองเป็นวิธีการสำคัญในการเรียนรู้ (Experiential Learning) 4. เน้นกระบวนการ (Process – Oriented) 5. เน้นการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมแนะแนวของ ปราณี รามสูต (2533 :251-255 ; อ้างถึงในบุญบาทกร ตันทวารธ 2546 : 38) ได้แก่ เทคนิคการแบ่งกลุ่มทำงาน การอภิปราย แบบบทบาทสมมติ แบบสถานการณ์จำลอง และเทคนิคแบบศูนย์การเรียนรู้ โดยผู้วิจัยสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียน จำนวน 13 กิจกรรม ได้แก่ การปฐมนิเทศกิจกรรมแนะแนว อารมณ์พื้นฐานของฉันทน์ เกณฑ์การศึกษาต่อช่วงชั้นที่ 3 การสอบคัดเลือกในระบบแอดมิชชั่น การสอบคัดเลือกในระบบรับตรงร่วมกัน คณะในฝัน ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ บุคลิกภาพกับอาชีพ เปิดโลกอาชีพสู่อาเซียน ค่านิยมเกี่ยวกับงาน ความสนใจของฉันทน์ การสำรวจทักษะ และการปัจฉิมนิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มยุรี วิสูตราศัย (2547 : 67 -70) ที่ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยโรงเรียนวัดซาทนมาก จังหวัดระยอง พบว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ในตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล นักเรียนกลุ่มที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ในตนเองในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ในตนเองระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน

สมมุติฐานข้อที่ 2 นักเรียนกลุ่มทดลองมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง

จากผลการทดลองพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง น่าจะเป็นเพราะชุดกิจกรรมแนะแนวซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นทำให้นักเรียนสามารถค้นพบตนเอง มีการวางแผนและมีเป้าหมายในชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยวัฒน์ วารี (2545) ได้ศึกษาการวางแผนชีวิตด้านอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพระโขนงพิทยาลักษณ์กรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาการวางแผนชีวิตด้านอาชีพเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีการวางแผนชีวิตด้านอาชีพตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 12 ครั้งซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีการวางแผนชีวิตด้านอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง และนักเรียนที่เข้าร่วม โครงการพัฒนาการวางแผนชีวิตด้านอาชีพจำนวน 12 คนมีการวางแผนด้านอาชีพเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3 The 3rd STOU Graduate Research Conference

สมมุติฐานข้อที่ 3 นักเรียนกลุ่มทดลองมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า ผลการทดสอบด้วยค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 น่าจะเป็นเพราะผู้วิจัยสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มยุรี วิสุตราชัย (2547 : 67 -70) ที่ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดซากหมากพบว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ในตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล นักเรียนกลุ่มที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ในตนเองในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ในตนเองระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน

สมมุติฐานข้อที่ 4 นักเรียนกลุ่มทดลองมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลอง

จากผลการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองสามารถตัดสินใจเลือกแผนการเรียนให้เหมาะสมกับศักยภาพของตนเอง ได้แก่ แผนการเรียน คณิตศาสตร์ – วิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ – ภาษาอังกฤษ ภาษาต่างประเทศ และภาษาอังกฤษ – คณิตศาสตร์ อาจจะเพราะชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ รู้จักและเข้าใจตนเองด้านอารมณ์ บุคลิกภาพ ค่านิยม ความสนใจ และทักษะ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ส่งผลต่อการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียน นักเรียนมีการวางแผน มีเป้าหมายในชีวิตในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพในอนาคต นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกแผนการเรียนให้สอดคล้องกับบุคลิกภาพของตนเอง และพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่ ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมใช้การจัดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ นักเรียนกลุ่มควบคุมบางคนไม่สามารถค้นพบตนเอง นักเรียนจำนวนหนึ่งยังมีการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนไม่เพียงพอ ผู้วิจัยต้องให้ข้อมูลและให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลเพิ่มเติมจึงสามารถตัดสินใจเลือกแผนการเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจษฎา คนสะอาด (2549) ได้ศึกษาความสอดคล้องในการเลือกแผนการเรียนต่อในช่วงชั้นที่ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเซนต์ดอมินิก กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าหลังจากที่นักเรียนจำนวน 12 คน ที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาความสอดคล้องในการเลือกแผนการเรียนต่อในช่วงชั้นที่ 4 มีนักเรียนเปลี่ยนแปลงการเลือกแผนการเรียนจำนวน 4 คน ไม่เปลี่ยนแปลงการเลือกแผนการเรียน จำนวน 8 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาความสอดคล้องในการเลือกแผนการเรียนต่อในช่วงชั้นที่ 4 มีระดับความสอดคล้องในการเลือกแผนการเรียนต่อในช่วงชั้นที่ 4 เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3

The 3rd STOU Graduate Research Conference

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อค้นพบว่าโรงเรียนควรให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เลือกแผนการเรียนในภาคเรียนที่ 1 โดยครูแนะแนวควรนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนไปใช้จัดกิจกรรมแนะแนว เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและทันกาลสำหรับนักเรียน

1.2 ครูแนะแนวที่จะนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนไปใช้ควรศึกษาชุดกิจกรรมแนะแนวอย่างถูกต้องตามเป้าหมายให้เข้าใจ และสามารถนำไปใช้ให้บรรลุผลสำเร็จได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการนำวิธีการศึกษาครั้งนี้ไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 - 3

2.2 ควรศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อความสนใจในการเลือกคณะและสาขาในระดับอุดมศึกษา

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ (2553) แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย

เจษฎา คนสะอาด (2549) “ความสอดคล้องในการเลือกแผนการเรียนต่อในช่วงชั้นที่ 4 ของ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2” โรงเรียนเซนต์ดอมินิก กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ

ชัยวัฒน์ วารี (2545) การศึกษาการวางแผนชีวิตด้านอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน

พระโขนงพิทยาลัย กรุงเทพมหานคร ปรินญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ต้องรัก จิตรบรรเทา (2551) “ชุดข้อมูลสำหรับการเลือกศึกษาต่อในแผนการเรียน วิทยาศาสตร์ –

คณิตศาสตร์” สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพมหานคร:

บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

นุษบากร ตันจาวรรณ (2545) การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดของ

คูเปอร์สมิธและพฤติกรรมเรียนที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนต่ำในโรงเรียนเขตลาดกระบัง จังหวัดลพบุรี ศึกษาสาตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

ปิยนฎ ลิทธิฤทธิ์ (2549) “ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการตระหนักรู้ตนเองของนักเรียนระดับชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 3” ในเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

- มยุรี วิสูตราศัย (2547) “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2” วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถ่ายเอกสาร
- วสิกาล ญาณสาร (2550) “ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม ตามแนวของ Trotzer ที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเอง และความหวังของเยาวชน ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน เขต 7 จังหวัดเชียงใหม่” การค้นคว้าอิสระ แบบวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ศิริรัตน์ แสนยากุล (2546) ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพระแม่มีรสาธิตประดิษฐ์ กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการแนะแนว สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สมร ทองดี และปราณี รามสูต (2545) “แนวคิดในการพัฒนากิจกรรมแนะแนว” ในประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว หน้าที่ 9 หน้า 48 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- สุวารี มงคลศิริ (2547) “ผลของการให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผลอารมณ์และพฤติกรรมต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2” วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา
- Ashkanasy, Neal M. & Dasbough, Marie T. (2003). “*Emotional Awareness and Emotional intelligence in Leadership Teaching*” Journal of Education for Business. 79(1). Retrieved May 25, 2005 from <http://vnweb.hwwilsonweb.com>
- Burton, Giges. (1976). “*Personal Growth Encounter and Self-Awareness Group*” New York : Holt Rineart and Winston
- Goldman, D. (1998). “*Working With Emotional Intelligence*” New York : Bantam Book.
- Gallup, G.G. (1982). “*Self-Awareness and the Emergence of Mind in Primates*. American Journal of Primatology, 2, 237 – 248
- Glaser, B.G. & Strauss, A.L. (1999). “*Awareness context and social interaction*” Social Psychology Through Symbolic Interaction, 1, 53 – 54
- Richardson, Brent G. ; & Shupe, Margery J. (2003) “*The Importance of Teacher Self-Awareness in Working With Students With Emotional and Behavioral Disorders*” Teaching Exceptional Children. 36(2). Retrieved May 25, 2005, from <http://vnweb.hwwilsonweb.com>